

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים משפטים – העסק הפרטי שלך

יצא לאור בתאריך:
כ"ה שבט תשס"ז

פרשה:
משפטים

כותרת:
יהדות – העסק הפרטי שלך

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

משפטים – העסק הפרטי שלך

משפטים

יהדות – העסק הפרטי שלך

'אבי מלעבט' – זהו שיר שחיבר לאחרונה זמר חסידי שמתאר את אורחותיו והליכותיו של יהודי עליז שנוסע במכוניתו ובמהלך הנסיעה קיבל 'טיקעט' משוטר תנועה, אבל במקום להתעצבן הוא יוצא מהרכב ומתחיל לרקוד עם השוטר... 'אבי מלעבט', לא איכפת לו שהוא קיבל 'טיקעט' "העיקר שאנחנו חיים"... וכך הוא רץ לבנק ומגיע ברגע האחרון, וכשסוגרים לו את הדלת על האף, במקום להתעצבן, לרתוח ולקלל, כמו שעושה בדרך-כלל אדם ממוצע, הוא התחיל לרקוד ולשיר 'אבי מלעבט'. סיטואציה נוספת שמתוארת בשיר: הוא יוצא ביום שישי אחר הצהריים מהחנות וידיו מלאות בשקיות עם מצרכים לשבת, ולפתע מישהו נכנס בו בריצה, הוא מקבל חבטה הגונה, נופל על הרצפה וכל המצרכים מתפזרים לכל הרוחות, השני מתחיל להתנצל לפניו, והוא במקום להתרגז מתחיל לרקוד עם השני 'אבי מלעבט'...

המונח הזה מיוסד על הביטוי שכולנו מכירים 'אבי געזונט'; אנחנו רואים בן אדם שמתלונן במשך עשר דקות על הביזנס שלו שלא מניב מספיק פירות וכו', אבל לבסוף הוא נאנח ומפטיר "נו, אבי געזונט", לא משנה הכסף, העיקר הבריאות...

ונשאלת השאלה, האם באמת העיקר בחיים זה הבריאות, האם הבריאות היא מטרה לכשעצמה וזהו הדבר החשוב ביותר שיהודי צריך לאחל לעצמו, או שישנם דברים חשובים ונחוצים יותר בחיים והבריאות היא אמצעי בלבד?

ישנם ראשי-תיבות מפורסמים על המילה "גפ"ן" – געזונט, פרנסה, נחת. הם מסמלים את כל הדברים שיהודי צריך ומתאוה להם בחייו: בריאות, פרנסה ונחת יהודי מהילדים שלו. הכל מסכימים שצריך את שלשתם, השאלה היא כמובן מה הוא הדבר הכי חשוב בחיים. נניח שאדם נדרש לבחור בין שלושת הדברים הללו, מה צריך להיות המוטיב החשוב ביותר מביניהם!?

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: כ"ה שבט תשס"ז
הדברים על אחריות הכותב בלבד

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים משפטים – העסק הפרטי שלך

זו כמובן שאלה של סדרי עדיפויות, מה יותר חשוב לך. בפרשת השבוע אנו קוראים על מצות צדקה. כמו בכל דבר, גם כאן ישנו סדר עדיפות למי צריך לתת צדקה. התורה אומרת "אם כסף תלוה את עמי את העני עמך", אומר רש"י שכאן התורה מגדירה את סדרי העדיפויות של מצות צדקה, מי קודם למי – "עמי ועובד כוכבים עמי קודם, עני ועשיר עני קודם, עני עירך ועניי עיר אחרת עניי עירך קודמין", כשיש צורך לעזור לזולת תמיד נשאלת השאלה מי קודם, הרי כולם צריכים עזרה כזו או אחרת, וא"כ למי ראוי לעזור ראשון? אומרת התורה שבראש ובראשונה כאשר הבחירה לסייע ליהודי או לגוי – יש להעדיף כמובן את היהודי. בעם היהודי גופא – העני קודם לעשיר, ובעניים גופא – עניי עירך קודמים לכולם.

במצות צדקה זכינו אפוא שהתורה תכתוב ותנחה אותנו במפורש מה הם סדרי העדיפויות כאשר נותנים צדקה; במדה שהתורה לא היתה מנחה אותנו במפורש לאו דוקא שאנו בשכלנו היינו מגיעים לידי אותה מסקנה. להיפך, אנשים שולחים כסף לרוסיה לפני שהם נותנים תרומה לשכן העני שלהם, תמיד יש להם את הטענה שילך לעבוד, שהממשלה תפרנס אותו וכד', אבל כשאנחנו שומעים על יהודי עני שגר במרחקים טבע האדם לרחם עליו יותר ולסייע לו.

עד"ז בעשרת הדברות; חמשת הדברות הראשונות עוסקות במצוות שבין אדם למקום, וחמשת הדברות השניות עוסקות במצוות שבין אדם לחברו. בזה שהקב"ה הקדים את המצוות שבין אדם למקום למצוות שבין אדם לחברו הוא למעשה קבע סדרי עדיפויות, שהכי חשוב זה להאמין בה', ולאחמ"כ הזהיר על עבודה זרה ועל שבת וכו' ולאחר מכן הזהיר על מצוות שבין אדם לחבירו.

במצוות צדקה א"כ יש לנו מזל והתורה מנחה אותנו במפורש וכותבת מי קודם למי, אבל בשאר שטחי החיים איך עלינו לדעת מה הכי חשוב ומה קודם למה. הרי כמה שהתורה תכתוב במפורש, תמיד יוצרו מצבים חדשים וסיטואציות שונות ומגוונות שיעוררו את הספקות של "מי קודם למי"!!

פרייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: כ"ה שבט תשס"ז
הדברים על אחריות הכותב בלבד

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים משפטים – העסק הפרטי שלך

תחילת פרשתנו מדברת על דיני עבדים, לכאורה לא מובן מדוע התורה מתחילה מיד אחרי מתן תורה לעסוק בנושא של עבדים. לכאורה היה צריך להקדים לתחילת הפרשה את מה שמובא רק בחלק השני של פרשתנו כמו המצוה של "אם כסף תלוה את עמי" שהזכרנו קודם, "מדבר שקר תרחק", ו"שוחד לא תקח" – כל אלו הם נושאים שאדם נתקל בהם בחיי היום-יום השגרתיים שלו, משא"כ מצות עבדים זה דבר בלתי רגיל ומצוי כלל, כי כשבנ"י יצאו ממצרים כולם היו עשירים, ואף אחד לא היה עבד, ובכלל כל תקופת העבדים היה רק בזמן שהיובל היה נוהג בארץ ישראל, וזה היה רק עד שגלו עשרת השבטים, שזה קרה למעלה ממאה שנה לפני חורבן בית ראשון. וא"כ נשאלת השאלה מדוע בחרה התורה בדיני עבדים למצווה הראשונה מיד לאחר מתן תורה, והלא זהו דבר לא שכיח בכלל!

התשובה לכך נמצאת בחומש ויקרא בסוף פרשת בהר, שם התורה אומרת "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם", הקב"ה מצהיר שהוא רואה בכל יהודי כעבד שלו, מה המשמעות של זה? מה רע אם אנחנו רק שכירים של הקב"ה? מדוע הקב"ה מעוניין בנו דוקא כעבדים?!

לשם כך עלינו להבין תחילה מהו ההבדל בין שכיר לעבד; שכיר הוא אדם שעובד שעות מסוימות ביום עבור הבוס שלו וכשהוא מסיים – הוא חוזר לביתו וחי את חייו הפרטיים. משא"כ עבד הוא אדם שאין לו חיים עצמאיים לעצמו, כל חייו סובבים סביב האדון שלו, ואין לו ישות אחרת חוץ מהאדון שלו; עבד זו לא עבודה משמונה עד חמש, אלא זוהי כל מציאותו וכל חייו. ולכן הקב"ה רצה שיהודים לא יהיו שכירים שלו ויעבדו אותו רק כמה שעות ביממה, הוא לא רוצה במציאות של יהודי שמקדיש עבורו שלוש שעות ביום לתפילה, לימוד תורה וקיום מצוות ואילו בשאר היום הוא אדם לעצמו; הקב"ה רוצה שיהודי יהיה "עבד" שאין לו שום מציאות אחרת מלבד לעשות את רצונו של הקב"ה. במילים אחרות: היהדות נעשית "העסק" הפרטי של כל יהודי, זה העסק שלו לכל החיים 24 שעות ביממה ואין לו חיים אחרים. במילים פשוטות: הקב"ה רוצה שנרגיש שהיהדות ותומ"צ יהיו דברים ששייכים לנו אישית.

פרייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: כ"ה שבט תשס"ז
הדברים על אחריות הכותב בלבד

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים משפטים – העסק הפרטי שלך

החסיד ר' ישראל דזייקאָבסאָן ז"ל מספר בספר זיכרונותיו (זכרון לבני ישראל עמ' צז) שבערב ראש השנה תרפ"ה הוא בא לבקר בביתו של הרבי הקודם בפטרבורג ברחוב מאחוויה 22, "וראיתי שבאולם הגדול של הדירה שבו היה בית התפילה עדיין לא היה מוכן שום ספסל לחג.

החסיד ר' אליהו חיים אַלטהויז היה מהמקורבים ותומך ביד רחבה בכל עניני ליובאוויטש הוא ישב בפרוודור ושאלתיו בתמיחה: ר' אלי חיים, עס איז דאָך ער"ה עס איז דאָך ניטאָ קיין זאָך פאַר דער שול!

ר' אלי חיים השיב באותו לשון: ישראל, עס איז דאָך ער"ה עס איז דאָך ניטאָ קיין זאָך פאַר דער שול...

דבריו אלו האירו את עיני, האָבן מיר ליכטיג געמאַכט די אויגען איך בין עלטער געוואָרן 10 יאָהר איך האָב באַגריפן וואָס ער זאגט, ביי וועמען מאָהן איך מאָהן ביי זיך, איין עלטערער חסיד המסור ונתון לבית חיינו איז מדריך איין אינגערן צו זיין מסור ונתון ולהרגיש אחריות עבור בית רבנו".

הסיפור הזה מלמד אותנו שאדם צריך להרגיש שזה שלו ואז הוא יקח אחריות, ואז הוא כבר ידע לבד איך ומה נכון לעשות. משל למה הדבר דומה? למישהו שנכנס לביתו ומתלונן שהבית לא מסודר ולא נקי, ואשתו אומרת לו: תשמע, הבית הזה הוא שלך בדיוק כמו שהוא שלי, קח יוזמה ותנקה, וחדל להתלונן!

התורה אינה מפרטת בכל דבר וענין מהו סדר העדיפויות הנכון והרצוי, ואותו הדבר אנחנו איננו יכולים ללמד את ילדינו בכל מצב ובכל סיטואציה מה הכי חשוב והכי נחוץ לעשות, אבל מוטל עלינו להנחיל לילדינו את ההרגשה והתחושה שהיהדות שייכת להם, זה שלהם וזה הדבר הכי חשוב שיש להם בחיים, ואז, כל דילמה שהם יפגשו בה במשך ימי חייהם הם

פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: כ"ה שבט תשס"ז
הדברים על אחריות הכותב בלבד

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים משפטים – העסק הפרטי שלך

יעשו ממילא את ההחלטה הנכונה והראויה. אי אפשר לומר להם בכל מקרה לגופו ובכל רגע נתון מה נכון כעת לעשות, אבל עלינו לגרום להם שזה יהיה איכפת להם, ואז הם בעצמם ימצאו את מה שנכון לעשות והם מעצמם ימצאו את הדרכים לעשות מה שבאמת חשוב להם.